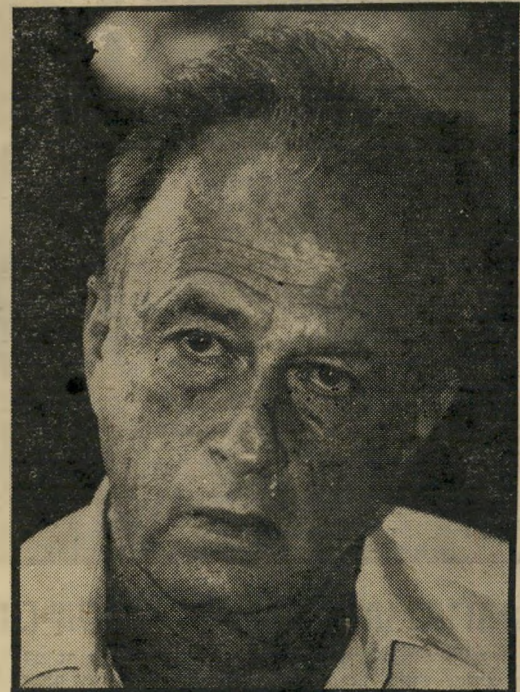

דרום-אפריקה: "פעולה בסיגנון ישראלי"

"ההסכמה הלבבית בין ישראל ודרום-אפריקה התפתרה באינטנסיביות מאז מילחמת יום-הכיפורים. הדרום-אפריקאים מכירים בעובדה, שהידידות עם ישראל נובעת מכורה בידודה המוחלט של דרום-אפריקה בזירה הבינלאומית. הם אינם יכולים להרשות לעצמם לסרב ליד מושטת מכיוון כלשהו".

ריטה האור, מומחית אמריקאית לחוק בינלאומי, כתבה את הדברים הללו ברבעון הדרום-אפריקאי סאות-אפריקה אינטרנשיונל.

הרבעון מבטא את קהיליית אנשי-העסקים הנאורים

ח"כ יצחק רבין
אדריכל הידידות עם פרוטוריה

יחסית בדרום-אפריקה. מטרתו ברורה ומוצהרת: יש להשאיר על כנו את מיטת הניצול הכלכלי והפוליטי בדרום-אפריקה, אך לרכך כמה מהגילויים החיצוניים של האפרטהייד כדי לזכות, כבסיס אנטי-סובייטי, בתמיכה מערבית בפרטוריה.

הגברת האור זכתה באירוח נדיב למדי בגליונו האחרון של הרבעון. המסר שלה הוא פשטני, ומשקף בדייקנות את הדעות הרווחות בממסדים בשתי הארצות — ישראל ודרום-אפריקה. הבידוד הבינלאומי הוא עובדה, כמעט פאטליסטית, והמסקנות ברורות: שיתוף פעולה אמין, פוליטי, כלכלי, צבאי ואף אידיאולוגי.

אסון טבע. מילחמת 1973 היא ציון-דרך ביחסי שתי המדינות, כותבת האור. היא מתייחסת למילחמה, כאילו היתה אסון-טבע בלתי-ימנע, לא תוצאה פוליטית ממדיניות של גולדה מאיר. 29 מדינות באפריקה השחורה ניתקו את היחסים הדיפלומטיים עם ישראל בגין הסר לידיאריות מוסלמית, לחצים פוליטיים ושחד כספי ממדינות-הנפט הערביות.

דרום-אפריקה תמכה בישראל, ואף הנהיגה קללות מסוימות בתקנות המטבע הנקשות שלה, כדי להקל על המגביות עבור ישראל. הקשרים הדיפלומטיים הועלו לדרגת שגרירות ביוני 1974. עם תחילת כהונתו של יצחק רבין כראש-ממשלה, רבין אף הזמין את ראש ממשלת דרום-אפריקה דאז, פורסט (מערין) ותיק ומוש-בע של היטלר ותורת-הגזע) לביקור בישראל באפריל 1976. אישים ישראליים, בכללם עוזר ויצמן ומשה דיין, ביקרו בדרום-אפריקה, ונתנו אות החילופי ביקורים של מדענים ואנשי צבא רבים.

מרוחת ריטה האור: מאז 1973 ישראל ודרום-אפריקה משתפות פעולה בשטחים רבים. הסחר בין שתי הארצות נאמד ב-90 מיליון דולר לשנה. דרום-אפריקה קנתה מישראל סירות-מלחמה מדגם רשף, ציוד אלקטרוני ואמצעי-לחימה נגד תנועת-השיחור השחורה, ותחנות ראדאר, בקרוב תמכור ישראל למדינת האפרטהייד גם מטוסי כפיר.

קיים גם שיתוף פעולה הדוק בתחום האנרגיה. דרום-אפריקה תפעיל כור גרעיני ענקי ב-1982, ותספק לישראל כמות ניכרת של אורניום מועשר. ישראל ודרום-אפריקה פועלות במשותף נגד סוואפ, תנועת-השיחור של נאמביה, כדי להבטיח שמכרות האורניום בארץ זו תשאנה בשליטת פרוטוריה.

דביקות בתנ"ך. האזור מתארת את הלחץ המערבי — על ישראל לסגת מהשטחים, ועל דרום-אפריקה לשנות את מדיניות הפנים שלה — כקוצר-ראות. היחסים המיוחדים עם ישראל הם חלק מתגובת דרום-אפריקה על גירושה מרוב מוסדות האו"ם, ובעיקר על אמברגו הנשק נגדה.

"דרום-אפריקה עשירה עשרות מונים מישראל", מס' כמת האור, "אבל היא חייבת לדאוג לביטחונה. היא

אינה יכולה להרשות לעצמה להישאר עם נשק מיושן, ומכאן פנייתה לישראל".

למרבית החרפה מוסיפה האור לדברי הסיכום אפילו היבט אידיאולוגי: "אין לשכוח שהכנסיה הרפורמית ההולנדית (בנסייתם של האפריקנרים הגזענים) תומכת במדינה יהודית מטעמים של דביקות בתנ"ך".

לא במקרה תיאר קריין רדיו יוהנסבורג את הפלישה הרצחנית של הצבא הגזעני למוזמביק, כ"פעולה בסיגנון ישראלי".

בריטניה: רגן

בעיקבות תאצ'ר

נשיא ארצות-הברית, רונאלד רגן, הוא מעריך ותיק של ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר. מדיניותו של קיצוצים בתקציב, התערבות מינמלית של הממשלה בכלכלה, הקלות במסים לעשירים והעלאת נדיבות בהקצבות לביטחון — כל אלה משותפים לשניהם. נאום ההכתרה שלו היה משובץ במליצות תאצ'ריות טיפוסיות, ומסע הבחירות של הרפובליקאים היה מבוסס על המצע השמרני הבריטי מ-1979.

אלא שלרגן יש יתרון בולט על תאצ'ר. הוא עלה לשלטון שנתיים אחריה, ויכול להפיק לקחים מכישלור נותיה. ואמנם, השבועון האמריקאי טיים, שהקדיש בשבוע שעבר כתבת-שער ענקית לבריטניה, לא מסתיר את כוונתו להזהיר את רגן ממדיניות ימנית, סופר-שמרנית ודוגמאטית. ראש ממשלת בריטניה לשעבר, השמרני אדוארד הית, הזהיר כבר את אנשי רגן לבל יחקו את מדיניותה הכלכלית של תאצ'ר. טיים מצטט חבר קבינט בריטי אלמוני שאמר: "עצתי לרגן היא לא

עולם השן

ליישם בתקציב הראשון שלו יותר מדי הבטחות בחירות". כמה ממבצעי המברקים של תאצ'ר, כפי שסיכס טיים:

* **אכזרה.** — 2.4 מיליון מובטלים. 10 אחוז מכוח-העבודה. עד סוף השנה יגיע מיספר המובטלים (כפי שדווח פעמים אחדות במדור זה) לשלושה מיליון בני-אדם.

* **יצוא** — הלירה-סטרלינג החזקה, השווה כיום 2.35 דולר, פגעה קשות ביצוא הבריטי.

* **שער הריבית** — הגיע ל-22%. פגע קשות בתעשייה הבריטית. מופעלים לאומיים כמו בריטיש סטל, בריטיש ליינד וחברת-התעופה הלאומית עלולים להסגר ולשלוח לרחוב מיליון מובטלים נוספים.

* **פשיטות-רגל** — המליצה החביבה על תאצ'ר היא: "יש לת לכשירים ולחוקים להיוותר בחיים, אין לסייע לחלשים באורח מלאכותי". פילוסופיה ספארטנית זו, המקובלת גם על רגן, הביאה לפשיטות-רגל של 10

נשיא רונאלד רגן
דוגמה רעה

אלפים עסקים בבריטניה, מאז שתאצ'ר עלתה לשלטון. * **קיצוצים בתקציב** — תאצ'ר קיצצה באורח דראסטי בסיוע החזק ובתקציבי החינוך והרשויות מקומיות. תקציב השיכון קוצץ ב-3.5 מיליארד דולר. התור צאה: מיתון, פשיטות-רגל, פיטורים המוניים ויצירת מוקדי מצוקה ופשע ענקיים ברוב ערי התעשייה בבריטניה.

* **פער** — תאצ'ר קיצצה בשיעורי המס על ההכנסה מעל ל-50 אלף דולר לשנה. העשירים משלמים עתה 60 אחוז מס במקום 83 אחוז. ההכנסה הענקית הפנויה הופנתה לצריכת מצורייקרה ותרמה להגברת האינפלציה.

* **אינפלציה** — למרות כל הצעדים החריפים היא עלתה מ-10 ל-15 אחוזים. **הגרעון בתקציב** — עלה השנה ב-7 מיליארד דולר נוספים.

* **צמיחה כלכלית** — אין, מעליה בתוצר של 1.5 אחוז ב-1978, הגיעה תאצ'ר לירידה של שלושה אחוזים השנה.

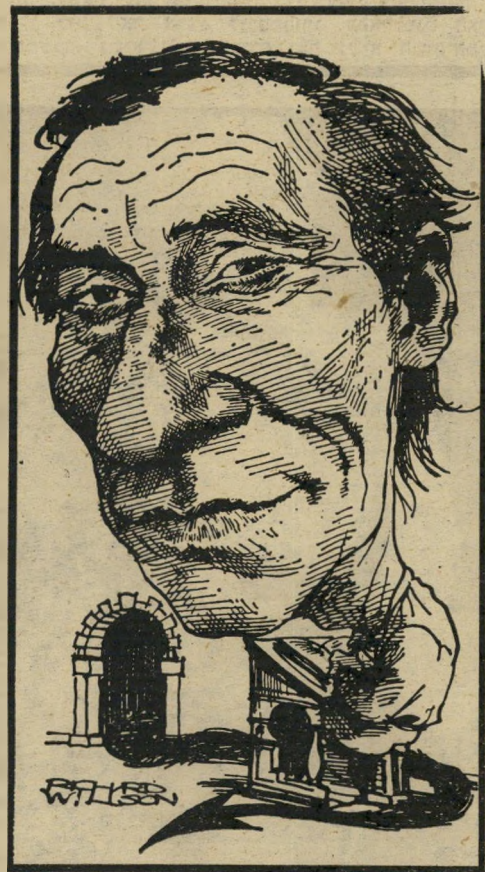
* **פופולאריות** — בהתאם. השמרנים מפגרים עתה ב-13 אחוזים אחרי הלייבור במשאל דעת-הקהל. רק 31 אחוזים מעריכים את תאצ'ר כראש-ממשלה טוב. השמאל באופוזיציה הגביר את כוחו ולראשונה מאז 1945 קיימת בבריטניה תנועה של ממש לשינוי מיבני, סוציאליסטי אמיתי, בחברה ובכלכלה. האזהרה לרגן ברורה, מפורטת ומתועדת. אך ספק אם יפיק באמת את הלקחים.

קולאקובסקי

בדרכי סולז'ניצין

הפילוסוף הפולני לאשק קולאקובסקי, שגורש מפולין ב-1968 והפך מרצה בכיר באוקספורד, הגיע סוף-סוף לימין הקיצוני.

עם גירושו דבק עדיין קולאקובסקי בסוציאליזם הומוניסטי-מארכסיסטי בנוסח אלכסנדר דוב-צ'ק. בראיון שהעניק החודש לירחון הבריטי אינקוואטר, התכחש קולאקובסקי לסוציאליזם ודבק ברוב עמדותיו של הסופר הרוסי הגולה אלכסנדר

לאשק קולאקובסקי
סוף-סוף בימין הקיצוני

סולז'ניצין. בין השאר טען קולאקובסקי שהקומוניזם גרוע מהנאציזם, מכיוון שהיטלר לא התערב בחיי המסחר והכלכלה ואיפשר יוזמה חופשית.

"אין סוציאליזם בלי טוטאליטאריות". רק בדבר אחד חולק קולאקובסקי על סולז'ניצין. צין. הלאומן הפולני איננו יכול לקבל את השבחים של סולז'ניצין על מיסטרו של הצאר הרוסי. מסתבר שקולאקובסקי שונא לא רק את הסובייטים, אלא גם את העם הרוסי.